

Alver kommune
Postboks 4
5906 FREKHAUG

Saksbehandlar, innvalstelefon
Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352
Eirik Brynjelsen, 5557 2170

Uttale - Alver - 163/2 - Espeland - vesentlig terrenginngrep - dispensasjon

Vi viser til brev frå kommunen datert 05.04.2022. Saka gjeld søknad om vesentleg terrenginngrep ved bakkeplanering. I kommuneplanen har området formål LNF, med omsynssone landbruk.

Det er søkt om dispensasjon frå krav om reguleringsplan, massedeponering/bakkeplanering over 1 daa, midlertidig tiltak i LNF-område og minsteavstand til vassdrag. Kommunen har ikkje tatt stilling til kva dispensasjonar som er naudsynt.

Formålet med terrenginngrep ved bakkeplanering er å betre kvaliteten av eksisterande dyrka mark. Området er på 3,3 dekar, og er eit område med dyrka mark som treng oppgradering av mellom anna drenering og produksjonskvaliteter. Det skal gjerast ved å heve terrenget med bruk av overskotsmassar frå entreprenørar i nærområdet. Det er anslått at det kan vere snakk om 4000 m³ med masser og at det vil ta under 1 år å ferdigstille planering.

Landbruksfagleg/næringsvurdering

Det ville vere ei føremon om saka var vedlagt uttale frå landbrukskontoret i Alver, både for å gje eit betre bilete av driftstilhøva på bruket/eigedomen, og gjerne og med betraktning frå deira handsaming av saka. Gardsbruket 163/2 framstår primært som ein skogeigedom, med berre 11-12 dekar jordbruksareal. Jordbruksarealet tiltaket er søkt på skal i høve vedlegg vere i drift, men det er ikkje søkt produksjonstilskot for eigedomen, korkje i grunneigar eller annan leigetakar sitt namn. Driftsomfanget er difor ukjent, det kan vere alt frå beitepuss til mindre husdyrhald på eigedomen. Det ville vere ei føremon om det vart opplyst i søknaden om kva følgjer tiltaket kan gi for drifts- eller leigestatus på bruket, eventuelt om det føreligg plan for framtidig drift.

Tiltaket framstår som landbruksteknisk greitt planlagt, føresett gode avtalar og kontroll/kompetanse hjå grunneigar, og kan truleg tolkast innanfor bakkeplaneringsomgrepet.

Sjølv om jordressursane på bruket ikkje vil kunne forsvare eit monaleg husdyrhald, vil tiltaket kunne vere avgjerande for å sikre framtidig drift av jordbruksareala på bruket, anten som sjølvstendig småbruk i kombinasjon med skog, eller som leigejord til aktive bruk.

Planfagleg vurdering

Det er viktig å sikre at det vert ikkje vil skje avrenning til vassdraget. Dette er noko som må følgjast opp og sikrast gjennom vilkår i eit eventuelt løyve.

Det er opplyst at nærmaste vassdrag er Espelandsvatnet. Vi gjer merksam på at ein bekk ned til vatnet ligg få meter frå tiltaket. Vi kan ikkje sjå at det er gjort ein konkret vurdering av korleis ein skal sikre minst mogleg avrenning, utover at det kan lagast avrenningsbasseng om naudsynt. Vi legg til grunn at kommunen følgjer opp med naudsynte tiltak for å unngå avrenning i anleggsfasen, og at dette vert etablert tilfredsstillande.

Det er viktig at kommunen vurderer alle følgjene av tiltaket før ein eventuelt gir løyve, og at område for deponering av massar vert utgreidd opp mot konsekvensar for naturmangfald, mjuke trafikantar, naboar, klima m.m.. Det må setjast vilkår i eit eventuelt løyve for å sikre naudsynte tilhøve, som normalt vert sikra i ei reguleringsplan. Døme på aktuelle vilkår er lista nedst i brevet.

Tiltak som krev handsaming etter forureiningslova

I [Miljødirektoratet sitt faktaark – 1243/2018](#), er det gjort klart at overskytande jord- og steinmassar frå samferdselsutbygging og andre anleggsarbeid normalt skal reknast som næringsavfall. Slike massar må dermed disponerast i tråd med avfallsregelverket. I faktaarket er det informasjon om kva som er meint med jord- og steinmassar som ikkje er forureina, og kva reglane i forureiningslova betyr for disponering av slike massar.

Dersom overskotsmassar frå anleggsarbeid skal brukast i samband med nydyrking eller bakkeplanering utan særskilt løyve etter forureiningslova § 11, er det ein føresetnad at massane ikkje er forureina, jf. Miljødirektoratet sitt faktaark. Dersom ein tek imot massar frå fleire ulike aktørar/prosjekt over tid må det vurderast om mottaket, i tillegg til løyve til nydyrking/bakkeplanering, må ha løyve etter § 29 i forureiningslova som avfallsanlegg. Fare for forureining vil da vere eit viktig vurderingstema (støv, støy, partikkelavrenning mv.). Anlegget vert da eit lovleg avfallsmottak. Det må vidare vurderast om tiltaket er gjenvinning, deponering eller annan disponering, sjå definisjon under.

Disponering av overskotsmasser er normalt rekna som gjenvinning av avfall og ikkje deponering, dersom massane erstattar andre material som elles ville blitt brukt. Vi føreset da at det er behov for massane til å forbetre jordbruksareal, og at det blir brukt til maskinell jordbruksdrift i ettertid. Om det er snakk om deponering av overskotsmassar utan nyttig føremål, vil disponeringa vere definert som eit deponi eller annan disponering. Den ansvarlege for drifta må i tilfelle avklare om tiltaket krev løyve etter avfallsregelverket.

Bakkeplanering

Arbeid med å gjere brattlendt eller kupert dyrkbart og tidlegare dyrka areal skikka for maskinell jordbruksdrift, vert rekna som bakkeplanering, når arealet er minst 1 dekar.

Kommunane må gjere ei konkret vurdering av søknaden for å fastslå om eit prosjekt er ei jordforbetring eller ei massefylling. Det vil kunne finnast krevjande grensetilfelle. Eit generelt utgangspunkt må likevel vere at dersom det skal førast på meir masser enn det som er naudsynt for sjølve jordforbetringa, må tiltaket vanlegvis reknast som ei massefylling. Dersom det derimot ikkje skal førast på meir masser enn det som er naudsynt for sjølve jordforbetringa, og prosjektet blir gjennomført utanfor vekstsesongen, må tiltaket vanlegvis reknast som eit landbrukstiltak etter plan- og bygningslova.

Omgrep i avfallsregelverket

- **Jord og steinmassar som ikkje er forureina:** overskotsmassar av jord og stein frå anleggsarbeid er definert som avfall etter forureiningslova og skal behandlast i tråd med avfallsregelverket. Skal leverast til lovleg avfallsanlegg eller gjenvinning, annan disponering for enkeltprosjekt er unntak frå lova ([forureiningslova § 32](#)). Konsentrasjonar av forureiningar må vere lågare enn normverdiane i forureiningsforskrifta kap. 2, vedlegg 1.
- **Lovleg avfallsanlegg:** anlegg med løyve etter forureiningslova til å ta imot avfall, sjå [norskeutslipp](#). Anlegg som tar imot overskotsmassar frå fleire aktørar/prosjekt over tid er avfallsanlegg.
- **Gjenvinning:** tiltak der overskotsmassar kjem til nytte ved å erstatte material som elles ville blitt brukt, eller at massane er forberedt til dette ([forureiningslova § 27](#)).
- **Annan disponering:** overskotsmassar frå enkeltprosjekt som vert disponert på annan måte enn levering til lovleg anlegg eller gjenvinning krev unntak frå [forureiningslova § 32](#). Ny forskrift er under arbeid. Inntil vidare trengs ikkje unntak for disponering på land om gjenvinning er vurdert og disponeringa er avklart etter plan og bygningslova.
- **Deponi:** permanent disponeringsstad for avfall, regulert i avfallsforskrifta [kap. 9 om deponering av avfall](#). Anlegg som tar imot massar frå fleire aktørar/prosjekt over tid for permanent plassering er eit deponi om massane ikkje erstattar andre massar.

Krav som kommunen bør setje i eventuelt vedtak

For at tiltaket skal kunne gjennomførast utan reguleringsplan, må det ved eventuelt løyve setjast klare vilkår som sikrar tilfredsstillande tilhøve for bebuarar, barn og unge, og miljø. Kommunen bør setje krav til at det berre vert brukt ikkje-forureina jord/stein frå eit fåtal prosjekt som er godkjent på førehand, avgrensa driftstid, mottakskontroll og hindre tilkomst, og om naudsynt avskjering av overvatn og sedimenteringsbasseng for å hindre partikkelavrenning til vassdrag (dimensjonert for maksimal nedbør).

Døme på vilkår:

- Tilfredsstillande tiltak for trafikktryggleik
- Tidsrom for deponering (kvardagar, dagtid) og evt. andre avbøtande tiltak mot støv
- Evt. tal transport inn/ut per dag
- Evt. avbøtande tiltak mot støv
- Krav til at massane skal vere reine og fri for framande skadelege organismar
- Kontrollsystem for mottak av massar
- Flaumvoll mot aust mot, og evt. andre avbøtande tiltak mot avrenning
- Evt. tilsåing undervegs
- Sikring av eksisterande verdifull matjord; takast av og mellomlagrast og leggjast tilbake
- Tiltak for å unngå utgliding av massar
- Dato for ferdigstilling

Dersom anleggsperioden går utover 3 år, vil Statsforvaltaren ha saka over til ny uttale og vi vil vurdere saka på nytt.

Vi minner om at dersom kommunen vurderer at tiltaket har vesentlege miljø- og samfunnsmessige konsekvensar, vil det utløyse krav om reguleringsplikt, jf. pbl. Kap. § 12.

Vi ber om at de sender oss vedtaket i saka til klagevurdering, jf. våre merknader om vilkår til eit eventuelt positivt vedtak.

Med helsing

Egil Hauge
seksjonsleiar

Hege Brekke Hellesøe
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune

Postboks 7900

5020

BERGEN